

beslutninger vedrørende barnet, jf. konventionens artikel 3 (1):

*”3.1. I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.”*

Bestemmelsen har flere funktioner, herunder at barnets tarv som et grundlæggende princip skal gennemsyre lovgivningen og alle afgørelser vedrørende barnet. Samtidig skal barnets tarv indgå i fortolkningen og anvendelsen af andre bestemmelser i konventionen. Barnets tarv skal komme i første række, men ikke nødvendigvis være det eneste kriterium ved afgørelsen af konkrete sager om barnets forhold. Barnets ret til samvær med sine forældre skal f.eks. vurderes over for dets ret til beskyttelse mod overgreb e.lign. fra eksempelvis forældrenes side.

Efter konventionens artikel 9 (3) påhviler det deltagerstaterne at respektere retten for et barn, der er adskilt fra den ene eller begge forældre, til at opretholde regelmæssig personlig forbindelse og direkte kontakt med begge forældre, undtagen hvis det strider mod barnets tarv. Hensigten med artiklen er, at deltagerstaterne sikrer, at samværsafgørelser gennemføres.

Retten til at udtrykke sine meninger i alle spørgsmål, som berører barnet, behandles i konventionens artikel 12:

*”12.1. Deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udføre sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet; barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.*

*12.2. Med henblik herpå skal barnet især gives mulighed for at udtale sig i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet, enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ i overensstemmelse med de i national ret foreskrevne fremgangsmåder.”*

Den første del af artikel 12 fremhæver barnets ret til at udtrykke sin mening i alle spørgsmål, der vedrører barnet. Artiklen understreger barnets muligheder for at komme til orde i spørgsmål, som vedrører barnet på et mere personligt plan. Det handler f.eks. om forældremyndigheds- og samværsspørgsmål, adoptioner, eller når en beslutning træffes af de sociale myndigheder. Børn og unge tildeles derigennem kompetence til at medvirke i beslutninger, som vedrører deres situation og omgivelser, afhængig af alder og modenhed.

Artikel 12 (2) understreger, at der skal gives barnet særlig mulighed for at blive hørt, enten direkte eller gennem stedfortrædere eller et passende organ og på en måde, der er forenelig med den nationale lovgivnings procedureregler, i alle de juridiske og administrative handlinger. Denne del af artiklen handler mere om måden, hvorpå barnet skal gives muligheder for at komme til orde. Retten til at danne sig en mening og få mulighed for at udtrykke den er en absolut rettighed, hvilket indebærer, at retten ikke skal afhænge af staternes økonomiske ressourcer.

Der henvises til betænkningens afsnit 4.1.1. og betænkningens bilag 7.

FN har nedsat en komite – Børnekomiteen – bestående af 10 børneeksperter, der på baggrund af medlemsstaternes rapporter, der afgives hvert 5. år, skal undersøge, hvilke fremskridt medlemsstaterne gør i overholdelsen af de forpligtigelser, som de har påtaget sig efter konventionen.

Danmark har afgivet 3 rapporter til Børnekomiteen, der alle er blevet afrapporteret af Komiteen.

I den anden afrapportering af 8. juni 2001 udtrykte Komiteen betænkelighed ved den fulde indarbejdelse af artikel 3 om barnets bedste, idet der efter komiteens opfattelse er mere fokus på forældrenes rettigheder, end på barnets. Komiteen fandt endvidere eksistensen af bestemmelser, der fastsætter den juridiske mindstealder for barnet til at give udtryk for sine synspunkter til 12 år, for betænkelig.

I den tredje afrapportering af 30. september 2005 har Komiteen ikke gentaget dette.

#### *2.1.2.2. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention*

Konventionen, som alle 41 medlemsstater af Europa-rådet har ratificeret, har haft stor betydning for retsudviklingen i disse stater. Dette skyldes ikke mindst den effektive håndhævelsesmekanisme, der er knyttet til konventionen, idet enhver borger kan indbringe spørgsmål om krænkelse af rettigheder efter konventionen for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (i det følgende ”Domstolen”), der kan tage stilling til, om der i den konkrete sag foreligger en krænkelse den rettighedsbeskyttelse, som borgeren nyder som følge af konventionen.

Den centrale bestemmelse til belysning af børns og forældres retsstilling i relation til f.eks. forældremyndighed eller samvær er konventionens artikel 8:

*”8.1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.*